

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 >
Pe 3 luni 8 >

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

91,— Oheul Dâmboviței —91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

 Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Jurisprudența Română:

Înalta Curte de casație și justiție, secția I: *D. Evghenide cu Primăria comunei Iași.*

Idem, secția II: *Procurorul general al Curței de apel din Iași, în cauza Preotului Luptes și alți.*

Curtea de apel din Galați secția I: *Mihalcea Stoicescu, tutorile casei def. Anghel Ciortănescu cu Anastasia Ion Dinu zisă și Popa.*

Idem, secția II: *Emilia Stamatopol cu Maria Amărăscu și Stan R. Theodorescu.*

Curtea de apel din Iași, secția II: *Pessach Schneyer și Maurice B. Moscovitz cu Ella Lupu Botoșeneanu.*

Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIA I

Audiența de la 19 Septembrie 1897

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

D. Evghenide cu Primăria comunei Iași

Pensiuni.—Pensiunile funcționarilor comunali.—Cum se regulează drepturile la pensiuine al acelor funcționari.— Dacă regulamentele votate de consiliile comunale în această privință erau obligatorii pentru pensionarii comunali.— Dacă puteau cere restituirea sporului de rețineri din pensiuine.

Prescripțiune.—Prestațiunile lunare datorite de primărie sub titlu de recompensă.—Prin cât timp se prescriu.—(Art. 1907 din c. civil).

1) Înainte de legea actuală care regulează dreptul la pensiuine al funcționarilor comunali, singura basă a dreptului la pensiuine al acelor funcționari, erau dispozițiunile regulamentare ale diferitelor consilii comunale și aceste dispozițiuni sunt obligatorii pentru pensionarii comunali.

Ast-fel regulamentul votat de consiliul comunal din Iași dispunând ca fondul de pensiuine pentru funcționarii acelei comuni să fie compus, între alte venituri, și din reținerile ce se vor face din pensiuini, rețineri ce anul puteau fi sporite la fucerea bugetului în cas de deficit în fondul pensiuinilor, nici un pensionar al acelei comuni nu poate cere restituirea sporului de rețineri ce i s'ar fi făcut din pensiuine, când acel spor a fost necesitat prin creșterea cheltuelilor pentru pensiuini.

2) Prestațiunea lunară datorită de primăria unei co-

munii sub titlu de recompensă fiind periodică și determinată, se prescrie prin cinci ani.

Decisiunea 323/97.—Respins ca nefondat recursul făcut de D. Evghenide contra deciziei Curței de apel din Iași, secția II cu No. 176/96 în proces cu Primăria de Iași.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier Gr. M. Buiucliu.

S'a ascultat: d-nii Ath. Drăghici, avocatul recurentului D. Evghenide în dezvoltarea motivelor de casare și d-l P. Borș, avocatul intimatei Primăriei de Iași în combateri;

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare:

I. «Violarea art. 119 lit. I. din legea comunală de la 1864, art. 110 și 111 din legea comunală de la 1882, precum și greșită interpretare și o violare a regulamentului pentru pensiuinea funcționarilor Primăriei Iași.

«Curtea hotărăște că un regulament făcut în puterea unei legi, aprobat de minister și decretat, nu e obligator pentru primărie, având în fie-care an consiliul facultatea de a ridica după plac reținerile asupra pensiuinilor, măcar că cota acelor rețineri e fixată prin regulament».

Având în vedere decizia supusă recursului, din care rezultă că Dim. Evghenide a chemat în judecată Primăria comunei Iași, spre a-i restitui 5236 lei 46 bani, reprezentând totalul unor reduceri făcute din pensiuine, pe timp de zece ani;

Considerând că în lipsa unei legi de pensiuine pentru funcționarii comunali, singurele base ale dreptului lor la pensiuine, sunt dispozițiunile regulamentare ale consiliului comunal, devenite obligatorii pentru pensionari, de cari recurentul a beneficiat neîntrerupt de la 1885;

Considerând că prin acest regulament votat de consiliul comunal, Primăria din Iași a admis cererea unui fond de pensiuine, dispunând ca el să fie compus, între

altele, și din reținerile ce se vor face eventual din pensuni; că aceste rețineri periodice, urmau să fie fixate anual de consiliul comunal, cu ocaziunea votării bugetului aceluși fond, și că cuantumul reținerilor, în cas de deficit, în bugetul pensiunilor, trebuia necesarmente să fie mărit, în proporțiune cu acel deficit, ast-fel că pasivul să fie repartizat proporțional între pensionarii cari aveau să se folosească de veniturile acestui fond;

Considerând că în speșă, după cum stabilește instanța de fond, augmentarea reținerilor de cari se plânge recurentul, a provenit din creșterea cheltuelilor iar nu din reaua administrațiune a comunei; că pretențiunea sa de a i se restitui reținerile proporționale din trecut și a se acoperi deficitul cu capitalul fondului, ar fi avut de consecință desființarea acestui fond, fără ca deficitul să fi fost suportat în mod egal de toți, că această soluțiune, fiind contrară însăși regulamentul invocat de recurent, care prevede formarea unui fond de pensuni și alimentarea lui din reținerile făcute, bine a judecat instanța de fond când a respins acest cap de cerere al reclamantului; că dar mijlocul său de recurs, urmează a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului II de casare:

II. «Greșită interpretare a art. 1907 din 2 puncte de vedere: În specie acest articol nu e aplicabil nefiind vorba de prestații periodice de pensii nereclamate la timp, ci de sumi reținute ilegal și fără cauză. Restituirea reținerilor făcute fără cauze se prescrie prin 30 ani conform art. 1890 și urm. c. civ. Chiar în cazul când art. 1907 c. civ., ar fi aplicabil speciei noastre, Curtea încă a violat acest articol când pretinde că diversele chestiuni adresate de mine în diferite rânduri, nu au de efect a întrerupe prescripția, nefiind făcute în justiție».

Considerând că prestațiunea lunară datorită de Primărie sub titlu de recompensă, fiind periodică și determinată, intră în prevederile art. 1907 din codul civil și deci este prescrisă după cinci ani, întru cât recurentul nu a făcut reclamațiunea sa în justiție, de cât în Aprilie 1886;

Că prescripțiunea neputând fi întreruptă, în alte moduri de cât în cele prevădute de lege, cu drept cuvânt instanța de fond a decis că diversele reclamațiuni adresate de Evghenide, Ministerului său Primăriei, nu au putut întrerupe această prescripțiune, nefiind făcute în justiție, și judecând ast-fel, Curtea a dat o justă interpretare art. 1907 citat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIA II

Audiența de la 23 Septembrie 1897

Președenția D-lui C. E. SCHINA, Prim-Președinte

Procurorul general al Curții de apel din Iași, în cauza Preotului Laptès și alții.

Căsătorie.—Elatea la care se poate căsători bărbatul și femeea.— Dacă cei 18 ani pentru bărbat, și cei 15

ani pentru femeie, ceruți de lege, trebuie să fie împliniți, sau numai începuți.— (Art. 127 din codul civil).

Asemănat art. 127 din codul civil, nu este ertat bărbatului înainte de a împlini 18 ani, și femeii înainte de a împlini 15 ani, să se căsătorească.

Decisiunea No. 476.—Casată după o divergență, decisiunea croecțională a Curții de apel din Iași, secția I, cu No. 287/97, în urma recursului făcut de d-l procuror general al acelei Curți, în cauza Preotului M. Laptès și alții.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier C. C. Ștefănescu;

Pe d-l procuror C. D. Sărătzeanu în conclusiuni, și

Pe d-l avocat Cernea, din partea intimaților, în combaterea motivelor de recurs;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

«Violarea art. 127 c. civil și art. 125 c. penal.

«Curtea a achitat pe Preotul Mihail Laptès, Costache Camaldan și Grigore Ciureanu, pentru motiv că art. 127 c. civ. n'ar prevedea 15 ani deplin, ci numai începutul lor, și ast-fel în specie nefiind prejudiciu lipsește unul din elementele delictului de falș și prin urmare nu este infracțiune penală. Curtea deci a violat art. 127 c. civ. Legiuitorul afară de terminologia juridică, a păstrat geniul limbei române. Românul când zice 15 ani îi înțelege deplin, el nici odată nu înțelege că 14 ani și o zi ar însemna 15 ani. În specie Curtea violează și dispozițiile art. 125 c. penal eliminând unul din elementele acestui articol, care în specie există.»

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care rezultă că, Ecaterina Tulbure voind să se căsătorească cu intimatul Ciureanu și dânsa neavând vârsta de 15 ani cerută de art. 127 c. civil, intimatul Preotul M. Laptès ajutat de C. Camaldan și Ciureanu au falsificat datele din actele stărei civile, în scopul de a înlesni această căsătorie, fapt pentru care fiind dați judecăței au fost condamnați de Tribunalul Vaslui pentru delictul prevăzut de art. 125 și 126 c. penal;

Că în contra sentinței primilor judecători, numiți făcând apel, Curtea de și constată existența delictului, totuși prin decisiunea atacată îi apără de verii ce penalitate, pe motivul că ar lipsi prejudiciul, unul din elementele constitutive ale acestui delict, deducând aceasta din faptul că art. 127 c. civil n'ar prevedea că acei 18 sau 15 ani ceruți pentru căsătorie să fie împliniți ci numai începuți;

Că ast-fel fiind faptele, cestiunea dedusă în judecata acestei Curți prin recursul de față este aceea de a se sci, dacă acei 18 ani ceruți pentru bărbat și 15 ani pentru femeie trebuiesc a fi considerați ca împliniți sau numai începuți;

Considerând că art. 127 c. civil, zicând că nu este ertat bărbatului înainte de 18 ani și femeii înainte de 15 ani să se căsătorească, înțelege fără îndoială 18 sau 15 ani împliniți, știut fiind că excepțiunea contrarie «annus coeptus habetur pro completo» nu poate să existe fără o anume lege;

Considerând că dacă legiuitorul nostru ar fi voit să inoveze reducând vârsta de 18 și 15 ani împliniți la 17 și 14 ani, ar fi spus-o formal, când a tradus textul francez corespunzător și ar fizis: 17 și 14 ani împliniți;

Considerând prin urmare, că reese din textul art. 127 citat și din principiile regulătoare a compretățiunii timpului, că după legea noastră, nu este ertat bărbatul, înainte de a împlini 18 ani și femeii, înainte de a împlini 15 ani să se căsătorească;

☞ Că ast-fel fiind fără cuvânt Curtea de apel, plecând de la o premisă greșită a tăgăduit existența prejudiciului social în delictul de fals săvârșit de intimați și prin urmare, mijlocul de casare se găsește întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, casează.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI, SECȚIA 1

Audiența de la 11 Iunie 1897

Președenția D-lui G. C. SIȘMAN, Prim-Președinte

Deciziunea civilă No. 92

Mihalcea Stoicescu, tutorele casei def. Ang. Ciortănescu cu Anastasia Ion Dinu zisă și Popa.

Successiune. — Successiunea soțului supraviețuitor. — Când succede.

Testament.—Legiuirea Caragea.—Nestiință de carte.—Cum puteau testa cei ce nu știa carte.—In ce formă.—Carte.—Cum se făceau cărțile.

Probă.—Carte.—Cum se putea dovedi existența unei cărți sub codul Caragea.

1) Când defunctul nu are nici o rudă în grad succesibil, bunurile succesiunii trec la soțul în viață nedespărțit.

2) Sub imperiul legiuirii Caragea cei cari nu știa carte nu puteau testa de cât în formele prevăzute la cărți, și pentru ca o carte să fie valabilă, trebuia să fie scrisă și atestată de scriitor, după disa celui care se obliga, și în prezența a două martori cari să fi fost față la redactarea actului, și să fi auzit cele spuse de către acel căruia i se atribue cartea.

3) După legea Caragea, când o carte se tăgăduia se chemau, printru dovedirea existenței ei, martorii ce fuseseră față la alcătuirea ei, și dacă aceștia nu se presintă, sau nu puteau răspunde în scris, sau erau morți, existența cărții se putea dovedi prin probe aduse de aiurea și chiar prin jurământ.

S'a ascultat: d-nii D. Moiescu, avocatul apelantului Mihalcea Stoicescu în desvoltarea motivelor de apel și d-l C. Alexiu, avocatul intimatei Anastasia Ion Dinu în combateri.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelurile făcute de Mihalcea Stoicescu, în calitate de tutore al casei defunctului Anghel Ciortănescu, pe de o parte și de Anastasia Ion Dinu zisă și Popa, pe de altă parte contra sentinței Tribunalului Brăila No. 611/96*) apeluri care s'a conexat prin procesul-verbal No. 453/97;

Ascultând părțile și pe d-l procuror în concluziuni;

Având în vedere că acest proces are de obiect: reclamațiunea Anastasiei Ion Dinu de a se condamna casa defunctului Anghel Ciortănescu, a delăsa în stăpânire și proprietatea sa un imobil din Brăila, str. Rahovei No. 127, rămas de succesiune pe urma defunctului său soț Ion Dinu zis și Popa plus venitul câte 300 lei pe an;

Având în vedere, că, Anastasia Ion Dinu esercitează

această acțiune, în calitate de succesoară a defunctului ei soț Ion Dinu, pe urma căruia nu a rămas nici copii săi alte rude în gradul de a succeda;

Având în vedere, că, din sentința apelată, se constată că Anastasia Ion Dinu a dovedit calitatea sa de succesoară un titlu de soție a defunctului Ion Dinu, și că pe urma acestuia n'a rămas nici copii și nici alte rude în grad succesibil;

Având în vedere, că, conform art. 679, din cod. civil când defunctul, nu are nici rude în grad succesibil bunurile succesiunii trec la soțul în viață nedespărțit;

Că prin urmare Anastasia Ion Dinu, are calitatea de a succeda pe defunctul ei soț Ion Dinu și prin urmare de a exercita această acțiune în revendicare;

Având în vedere, că casa defunctului Anghel Ciortănescu atât la Tribunal, cât și astăzi în instanță pentru a se respinge reclamațiunea de revendicare a susținut că imobilul ce se revendică, de și a fost al defunctului Ion Dinu, însă îl deține în baza testamentului numitului defunct cu data de 5 August 1860;

Având în vedere, că reclamanta Anastasia Ion Dinu a opus: că testamentul cu care se servește casa defunctului Anghel Ciortănescu de oare-ce nu este făcut prin îndeplinirea formalităților prevăzute de codul Caragea, sub imperiul căreia s'a făcut testamentul, fiind scris de testator prin punere de deget și neadeverit de scriitorul testamentului;

Având în vedere că testamentul defunctului Ion Dinu care este iscălit de acesta prin punere de deget și din șase martori din care numai doi cu propria lor semnătură;

Considerând că art. 26 partea 4 cap. 3 din codul Caragea prevede că diata (testamentul) să se facă în scris iscălind'o cel ce o face și mărturisind'o cu iscălitura sa și a arhereului locului, sau de judecătorii, sau trei martori care să fi vădut sau să fi auzit de la cel ce a făcut diata, că este a sa, iară de va fi scrisă diata de tot cu mâna celui ce a făcut'o atunci și fără de martori să aibă țarie întocmai ca cea mărturisită;

Considerând că de și acest text de lege este clar, totuși, nu se poate admite, că legiuitorul Caragea printr'o atare dispozițiune a voit implicat să declare incapabil pe analfabeții, de a dispune de averea lor, prin acte de ultimă voință, pentru timpul când nu vor mai fi; că a interpreta în înțeles restrictiv art. 26 de la partea 4 cap. 3 al codului Caragea, ar fi a recunoaște, că sub imperiul codului Caragea, dreptul de a dispune prin testament era un privilegiu acordat numai celor care știa carte, adică unu număr de persoane, cu desăvârșire mic, de oare-ce instrucțiunea era foarte mărginită pe acele vremuri; că o atare intențiune, din partea legiuitorului Caragea, nereșind din nici un text de lege, jurisprudența recunoaște într'un mod constant, că și cei care nu știa carte, aveau dreptul de a testa, însă în formele prevăzute la cărți;

Considerând că așa fiind actul produs de apelant, de și ne semnat de testator, fiind-că nu știa carte, poate produce efectele unui testament, dacă se va dovedi existența lui conform principiilor relative la cărți;

Considerând că o carte ca să fie valabilă trebuie să fie scrisă și atestată de scriitor, după zisa celui care se obligă și în prezența a doi martori care să fi fost față la redactarea actului, și să fi auzit cele spuse de către cel căruia se atribue cartea; că atunci când cartea se tăgăduiește se chiamă martori și dacă aceștia nu se presintă, nu poate să răspundă în scris sau sunt morți, existența cărții se dovedește prin probe produse de aiurea și chiar prin jurământ;

Considerând că, în specie, intimata tăgăduiește cartea că pentru stabilirea existenței ei s'au chemat martori, ale căror nume sunt indicate în josul cărții; că din acești martori nu s'a prezentat de cât scriitorul, ceilalți fiind încetați din viață; că scriitorul ascultat, sub prestare de jurământ recunoaște că a scris actul,

*) A se vedea această sentință publicată în No. 4, de la 26 Ianuarie a. c., pag. 89.

după cererea și arătările testatorului, dar nu s'î aduce aminte dacă cei-l-alți martori, erau de față, pe când testatorul își formula dispozițiunile sale, adăogând chiar că martorii erau la o cărciumă situată în apropiere de locuința testatorului și că semnăturile s'au pus după ce actul s'a redactat în lipsa lor, potrivit dorinței testatorului: că mențiunea că actul a fost scris și redactat de dînsul este într'adevăr apocrifă, fiind făcută în urma întărierii acțiunei ce face obiectul litigiului de astă-zî;

Considerând, că, din această depozițiune, rezultă că cartea nu a fost redactată în fața a doi martori care singuri să fi văzut și să fi auzit cele ce s'au petrecut, cu ocaziunea redactării ei; că chiar dacă această depozițiune ar fi mai precisă și ar stabili pe deplin că toate formele pretinse de legiuirea Caragea pentru validitatea cărței, ar fi fost îndeplinite, totuși această singură depozițiune, nu ar fi în deajuns, un singur martor fiind reputat legalmente ca nici unul, că alte probe de aiurea care să învedereze că martorii în cesțiune erau de față și a auzit pe testator nu s'au putut produce; că jurămîntul nu se poate da de cât în casurile anume prevăzute de art. 45 partea VI-a cap. 2 codul Caragea și când acel jurămînt este personal celui care se diferă, că cele două părți litigante nefiind de față la redactarea actului nu li se poate deferi jurămînt;

Că prin urmare neputându-se proba existența testamentului în cesțiune prin nici unul din mijloacele prevăzute de legiuirea Caragea, sub imperiul căreia, s'a redactat actul, apelul făcut de Mihalcea Stoicescu, caută a se respinge ca nefondat.

În ceea-ce privește venitul imobilului:

Avînd în vedere, că, Anastasia Ion Dinu, a făcut apel numai în cât privește venitul imobilului reclamat și ne admis de Tribunal;

Avînd în vedere, că, Anastasia Ion Dinu, o-dată cu revendicarea imobilului a cerut a se condamna casa defunctului Anghel Ciortănescu a'î plăti venitul imobilului câte 300 lei pe an de la 1866 de când îl posedă până la restituire, fiind-că casa defunctului Ciortănescu posedându-l în baza unui act nul, este considerată posesoară de rea credință; și în tot cazul i se cuvine venitul de la data reclamațiunei;

Considerând că, conform art. 485 din codul civil, posesorul nu câștigă proprietatea fructelor de cât când posedă de bună credință, la cas contrariu el este dator de a înapoia fructele împreună cu lucrul, proprietarului care îl revendică;

Considerând că după art. 486 și 487 acel cod, posesorul este de bună-credință când posedă ca proprietar în puterea unui titlu translativ de proprietate a cărui viciuri nu'î sunt cunoscute; el încetează de a fi de bună-credință din momentul când aceste viciuri îi sunt cunoscute;

Considerând în specie că casa defunctului Anghel Ciortănescu a posedat imobilul de bună-credință în baza testamentului defunctului Ion Dinu, a posedat imobilul de la 1866 ca proprietară neputând să aibă cunoștință că testamentul, care este făcut sub legile vechi să fie nul pentru viciul de formă;

Considerând însă că casa defunctului Anghel Ciortănescu a'î încetat de a fi posesoară de bună credință de la 8 Februarie 1894 data reclamațiunei de revendicare, prin urmare este presupus că de la această dată a cunoscut viciile testamentului și că posedă imobilul în baza unui act nul;

Că dar de la data reclamațiunei casa defunctului Anghel Ciortănescu este datoare să plătească reclamantei Anastasia Ion Dinu venitul imobilului până la detașarea lui în stăpînirea numitei reclamante;

Considerând că, Curtea în suverana sa apreciere, e-valuează venitul la 300 lei pe an, la care urmează a se condamna casa defunctului Anghel Ciortănescu;

Că ast-fel fiind, apelul făcut de Anastasia Ion Dinu, este admisibil.

Văzînd și art. 30 din legea timbrului.

Pentru aceste motive în unire cu d. procuror.

Respinge apelul făcut de Mihalcea Stoicescu în calitate de tutore al casei defunctului Anghel Ciortănescu;

Admite apelul făcut de Anastasia Ion Dinu zisă și Popa.

(ss) G. C. Șişmanu, G. Tanoviceanu, G. Stoicescu.

CURTEA DE APEL DIN GALATI, SECȚIA II

Audiența de la 23 Noembrie 1896

Președenția D-lui E. G. ECONOMU, Președinte

Deciziunea civilă No. 148

Emilia Stamatopol cu Maria Amărăscu și Stan R. Theodorescu

Starea civilă.— Cum se dovedeste starea civilă a unei persoane sub actualul cod civil. — Registre de stare civilă.— Când se poate dovedi cu acte de familie și cu martori starea civilă.— Neexistența sa și pierderea registrelor de stare civilă.

(Art. 32 și 33 din codul civil.)

Asemănat art. 32 din codul civil, starea civilă a unei persoane se dovedește cu extract din registrele oficerului stărei civile respectiv, și după art. 33 din acelaș cod, numai atunci căsătoriele, nașterile și încetările din viață se pot dovedi cu acte de familie și cu martori, când se va fi dovedit în prealabil, fie prin acte scrise fie prin martori, că nu a'î existat registre de stare civilă, sa'î se vor fi perdat.

Ast-fel, un act de naștere făcut la tribunal cu martori nu are nici o forță probantă, dacă nu s'a dovedit în prealabil, că în momentul și în comuna în care s'a născut cel ce voește a'î dovedi nașterea, n'a existat registre de stare civilă, sa'î că cele existente s'au perdat.

S'a ascultat: d-nii Dimitriu avocatul apelantei Emilia Stamatopolu în dezvoltarea motivelor de apel și d-l C. Cocias avocatul intimaților Maria Amărăscu și Stan R. Theodorescu în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra opoziției făcute de Emilia Stamatopulo, în contra deciziunei acestei Curți No. 28/96 prin care i s'a respins în lipsă apelul ce a făcut în contra sentinței tribunalului Brăila No. 158/90;

Avînd în vedere că, prin această sentință s'a respins acțiunea intentată de oponentă în contra Mariei G. Amărăscu și Stan R. Theodorescu, care, are, de obiect anularea actului de ipotecă, autentificat de acel tribunal sub No. 263/91, constituit de dînsa asupra unui imobil al său din Brăila și anularea vînzării acestui imobil făcută de baza numitului act de ipotecă;

Avînd în vedere că oponenta în sprijinirea acțiunei sale a invocat faptul că, în momentul când s'î a dat consimțimîntul său la hipotecarea imobilului, era minoră, avea etatea de 18 ani; iar spre a dovedi această etate a invocat actul de naștere făcut cu martori d'înaintea tribunalului Brăila, prin procesul verbal No. 6033 din 6 Septembrie 1892;

Avînd în vedere susținerile părților;

Considerând, că, după art. 32 din codul civil, starea civilă a unei persoane se dovedește cu un extract din registrele oficerului stărei civile respectiv;

Că, după art. 33 din acelaș cod excepție se face la această regulă nu mai atunci când nu vor fi existat registre de stare civilă, sa'î se vor fi perdat, dar, lipsa

sau perderea lor trebuie dovedită în prealabil prin dovezi scrise sau și prin martori, și numai în asemenea cazuri, căsătoriile, născerile și încetările din viață, se dovedesc cu actele de familie și martori;

Considerând că, oponenta nu a prezentat un extract din registrele stărei civile prin care să și dovedească data nașterii ce pretinde;

Că, deși dânsa a produs un act de naștere făcut la tribunal cu martori, însă, acest act, nu are nici o forță probantă, pentru că, nu a dovedit în prealabil că, în momentul și în comuna în care ea s'a născut, n'a existat registre de stare civilă, sau că, acele existente s'au pierdut ast-fel că, oponenta, conform art. 33 mai sus menționat nu poate dovedi cu martori data nașterii sale;

Că, deși dânsa la tribunal, cu ocazia facerii actului de naștere din 1892, a prezentat un certificat al oficerului stărei civile din Brăila unde dânsa pretinde că, este născută în anul 1873 sub regimul actualului cod civil, prin care se constată că oponenta, nu s'a găsit trecută în registrele născuților pe anii 1864 până la anul 1876, însă, acest certificat departe de a fi în favoarea oponentei, este în contra ei, pentru că, oficerul stărei civile când afirmă că, Emilia Stamatopulo, născută Anastasescu, oponenta nu este trecută în registrele născuților pe anii 1864 până la 1876, afirmă că s'a ținut registre de stare civilă tot în acest timp, pentru născuții și că aceste registre nu sunt pierdute;

Considerând, de almintrelea, că oponenta, nici a invocat d'inaintea Curței, faptul că în momentul nașterii sale, nu a existat registre de stare civilă în Brăila, sau că acele registre s'au pierdut: dânsa, s'a mărginit a afirma, ast-fel cum se atestă prin certificatul oficerului stărei civile No. 498/92 că nu s'a găsit trecută în registrele născuților pe anii 1864—1876 ori o asemenea atestare duce la conclusia, că, oponenta, nu a fost născută în tot acest interval, iar nu că nu s'a ținut registre sau măcar că nașterea ei a fost omisă de a se inserie;

Că, dacă, s'ar permite dovada stărei civile a unei persoane, prin martori, pentru timpul în care registre de stare civilă există, fără să se dovedească măcar, în prealabil, vre-o omisiune făcută în ele, ar fi să se înălțare cu totul regulele și sistemul de probă întocmite de legiuitor în materie de acte a stărei civile, lucru ce nu este admisibil;

Considerând, că, chiar, dacă în cazul de față, Emilia Stamatopulo, ar fi în drept să și stabilească data nașterii sale prin martori, totuși această dovadă nu este făcută. În adevăr, spusele martorilor ascultați de Tribunal, cu ocazia facerii actului de naștere din 1892, nu fac nici o dovadă în contra intimațiilor de astăzi, fiind-că nu au fost chemați ca să asiste la depunere;

Că, acești martori, chiar, dacă ar fi fost sau ar fi ascultați față cu intimații, totuși depunerile caută a se înlătura pentru că, din actul de naștere, No. 319/91 al oficerului stărei civile din Brăila făcut cu ocazia căsătoriei oponentei, se dovedește că, dânsa, prin petiția adresată oficerului stărei civile pentru facerea acestui act, a declarat că, era atunci, în etate de 26 ani, adică că este născută în anul 1865. Această declarație susținută și de depunerile mamei oponente, care a fost ascultată ca martoră cu acea ocazie, combinată și cu obiceiul, generalmente cunoscut, că miresele la căsătorie nu și declară o etate mai mare de cât are, face convingerea Curței, că Emilia Stamatopulo în momentul când a scris actul de ipotecă în anul 1891 atunci când s'a căsătorit, nu era minoră;

Că ast-fel fiind acțiunea ei, basată pe faptul că, era minoră în acel timp, cată a se respinge ca refondată. Respinge opozițiunea făcută de Emilia Stamatopulo.

(ss) E. G. Economu, P. Ionescu, M. A. Beștelei.

(s) grefler, I. Reiu.

Opiniune.

Având în vedere că, Emilia Stamatopulo a susținut că, nașterea sa n'a fost trecută în registrele stărei civile și a cerut să dovedească etatea sa în conformitate cu art. 33 cod. civil, cerând în acest scop să i se permită să aducă un certificat al oficerului stărei civile, cu care să justifice netrecerea nașterii sale în registre;

Având în vedere că această cerere este admisibilă în baza sus citatului text de lege;

Considerând, că pe de altă parte că, martorii cu care apelanta voese să dovedească etatea sa, au fost ascultați de tribunal pe cale grațioasă și nu contradictoriu cu intimații, ast-fel că, apelanta voind să stabilească cu acei martori etatea sa, ei urmează să fie citați și ascultați de această Curte.

Pentru aceste motive,

Suntem de părere să se admită cererea Emilei Stamatopulo, de a aduce certificatul oficerului stărei civile, cu care să justifice netrecerea actului său de naștere în registre și a se asculta martorii prevăzuți în constatarea tribunalului Brăila No. 6033/92.

(ss) V. Râmniceanu, A. Dobriceanu.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, SECȚIA II

Audiența de la 31 Ianuarie 1897

Președenția D-lui I. I. VRÂNCEANU, Președinte

Decisiunea civilă No. 18

Pessach Schneyer și Maurice B. Moscovitz cu Ella Lupu Botoșeneanu

Testament. — Vicierea voinței testatorului. — Nulitatea testamentului. — Dacă este întemeiată pe o cauză de ordine publică. — Dacă partea interesată poate renunța la ea și în ce mod.

Testament. — Legatar universal. — Persoană interpusă. — Când se poate considera ast-fel un legatar universal.

Testament. — Legatar universal. — Dacă testatorul este obligat a arăta cauza ce l'a determinat de a numi pe cutare persoană legatar universal.

Testament — Legatar universal — Dacă legea prevede ca condițiune esențială ca legatarul universal să ia ceva efectiv din moștenire.

Testament — Caducitatea unor legate particulare — Cui profită. — Dacă un legatar particular poate cere nulitatea testamentului pe motivul caducității unor legate particulare.

1) Vicierea voinței testatorului, de și este o cauză de nulitate a testamentului, totuși atare cauză nu este întemeiată pe considerațiuni de ordine publică, ast-fel că partea interesată la anularea unui asemenea testament, poate ori-când renunța la ea, fie în mod expres, fie în mod tacit, prin executarea voluntară a testamentului, cum ar fi de exemplu, acceptarea unui legat ce i s'ar fi lăsat prin acel testament, dând chitanță că a primit legatul, și că recunoaște de bun și valid testamentul atât în privința îndeplinirii formalităților cu care s'a făcut, cât și în privința dispozițiilor coprinse în el.

2) În regulă generală interpunerea de persoane fictive în testament are loc atunci când se tinde a se favorisa în mod ascuns, fraudând legea, persoane ori instituțiuni cari nu au existență legală, sau n'au capacitate de a accepta direct, fie că s'ar atinge bunele moravuri, fie pentru că s'ar viola vre-o dispozițiune prohibitivă a legii.

Ast-fel atunci când printr'un testament, testatorul pune în sarcina legatarilor universalii de a da anual ajutoare la vre-un spital sau la săracii dintr'un oraș, nu se poate susține că acei legatari universalii sunt persoane fictive interpusă spre a masca liberalități unor persoane ce nu au personalitate juridică, căci asemenea ajutoare de binefacere, de pietate, sunt licite.

3) Nici un text de lege nu obligă pe testator să arate

motivele cari îl determină a institui pe cine-va legatar universal.

4) *Legea nu pune ca condițiune ca legatarul universal să culeagă și el ceva în mod efectiv din averea de moștenire, ci numai să aibă vocațiunea la totalitatea moștenirii.*

5) *Caducitatea unor legăte particulare neforțându-se cât legatarilor universali, iar nu celor-l'alți legatari particulari, urmează că un legatar particular nu poate cere anularea testamentului pentru acest motiv.*

S'a ascultat: d-nii A. Manea și Al. Enacovic, avocații apelanților Pessach Schneyer și Maurice B. Moscovitz în desvoltarea motivelor de apel și d. G. Nicolescu, avocatul intimatului Etila Lupu Botoșeneanu în combateri;

Curtea deliberând,

Având în vedere sentința tribunalului de Botoșani pronunțată sub No. 170 la 11 Maiu 1896, prin care, după cererea numitei Etila Lupu Botoșeneanu, se anulează testamentul defunctului Froim sin Moise Beer numit și Froim Bisic și se declară deschisă succesiunea abintestată;

Având în vedere apelul interjectat contra acestei sentințe de către numiții Pessach Schneyer și Maurice B. Moscovitz în calitate de legatari universali, tinzând la respingerea reclamațiunii și deci la menținerea testamentului;

Având în vedere concludsiunile părților litigante, actele înfățișate înaintea Curței și instrucțiunea (depușerile martorilor și interogatoriile) făcute de prima instanță și,

Considerând că numitul Froim sin Moise Beer zis și Froim Bisic, prin testamentul său autenticat de tribunalul județului Botoșani sub No. 884 la 22 Iunie 1894, voind a dispune după moarte de averea sa (care se ridică la suma de 92778 lei 30 bani) face următoarele dispozițiuni: institue ca legatari universali pe Pessach Schneyer și pe Maurice B. Moscovitz, pe care îi chiamă la totalitatea bunurilor sale; institue mai mulți legatari particulari, precum pe soția sa numită Ghinendel Bisic, căreia îi lasă o valoare de lei 31463, pe nepoții săi, între care este și intimata Etila Lupu Botoșeneanu cărora le lasă suma de 18000 lei (câte 2000 lei de fiecare), și pe mai multe persoane străine de familie pentru suma de 5500 lei; apoi dispune ca pentru rugăciunile ce se vor face de rabinii, etc.; pentru grijele sufletești, pentru monument, pentru locul mormântului în cimitir, și pentru a se împărți la săracii din Botoșani în ziua înmormântării, să se întrebuițeze suma de lei 5500 și în fine prin punctele H. și I. mai pune două îndatoriri sus numiților legatari universali și anume: să dea pe fie-care an venitul unui capital de 10000 lei, plasat în rentă amortisabilă română sau cel puțin patru-sute lei administratorilor spitalului israelit din Botoșani pentru a se întreține în memoria sa, un pat pentru bolnavi și 2) a distribui în fie-care an, în ziua morții sale, între săracii israeliți din Sephat (Palestina) venitul iarăși al unui capital de 10000 lei plasat în rentă română, sau cel puțin 400 lei;

Considerând că acest testament, în cea-ce privește pe nepoții legatari, s'a și executat în totul, luând fie-care legatul său în sumă de 2000 lei, cum se dovedeste prin chitanța lor, autenticată de Tribunalul de Botoșani sub No. 127 la 1 Februarie 1895; că cu toate acestea, unul din ei și anume Etila Lupu Botoșeneanu, a treia-zi după ce a primit legatul ei și a sub-scris chitanța a intentat prezenta acțiune și a cerut anularea întregului testament pentru trei cauze și anume: a) că testamentul n'ar fi investit cu toate formele cerute de lege, căci judecătorul însărcinat a merge la locuința testatorului, n'ar fi îndeplinit întocmai dispozițiunile art. 863 din c. civ. b) că testamentul n'ar fi expresiunea voinței libere a testatorului și c) că instituirea legatarilor universali ar fi deghisată, de oare-ce atât Pessach Schneyer cât și Maurice B. Moscovitz ar fi niște persoane interpușe spre a avantaja pe spitalul israelit din Botoșani și pe săracii

din Sephat, care n'ar avea capacitatea de a primi legat.

În cea-ce privește cauza de nulitate pentru lipsa de forme.

Considerând că tribunalul prin sentința sa constată că testamentul în cestiune este întocmit după toate formele prevăzute atât de codicele civile cât și de legea autentificărilor și în consecință respinge această cauză de anulare ca nefondată;

Considerând că numita Etila Lupu Botoșeneanu n'a declarat apel contra zisei sentințe de și s'a comunicat în regulă;

Că așa fiind această cauză de nulitate numai poate fi pusă în discuțiune înaintea Curței, ceea-ce de altminterlea și intimata a recunoscut, declarând în ședință publică că nu o mai susține.

În cea-ce privește cauza de nulitate bazată pe vicierea voinței testatorului:

Considerând că Etila Lupu Botoșeneanu, prin avocații săi, susține că numita Ghinendel Bisic, soția lui Froim Bisic, îngrijită ca nu cum-va după moartea acestuia nepoții lui să intre în posesiunea averii și ca să se afle față de ei în perspectiva unui proces pentru partea ei de moștenire ca veduvă săracă, și cunoscând că soțul ei este un om bogat și că un reprezentant al cultului israelit va putea avea înrăurire asupra voinței sale, s'a asociat cu rabinul Taubes, cu Pessach Schneyer cu Maurice B. Moscovitz și alții, și prin diferite manopere a căutat a capta voința lui Bisic și a o subordona voinței lor și numai cu chipul acesta, Bisic a făcut menționatul testament, pe când dacă ar fi fost liber în voința sa ar fi lăsat toată averea nepoților săi: iar spre dovedirea captațiunii și a sugestiunii a invocat următoarele circumstanțe și presumpțiuni și anume: că soția Ghinendel a căutat să presinte soțului ei pe nepoții lui ca oameni care n'aș interes de persoana lui, că de averea lui și de aceia când Bisic întreba de ei, ea îi răspundea că nu vin să'l vadă pentru că nu le mai dă bani; că, pe de altă parte, când nepoții veneau să vadă pe moșul lor, ea le închidea ușa; că rabinul Taubes în timp de trei săptămēni cât a vizitat pe bolnav n'a încetat de a sugera ideea unei fericiri vesnice, raiul viitor, dacă va lăsa averea spitalului israelit din Botoșani și săracilor din Sephat; că avocatul A. Manea, care a redactat testamentul, n'a conferit direct cu testatoarele dar a întocmit actele după notele ce i s'a dat de Varman; că la plata legatelor s'a luat prin surprindere chitanța legatarilor prin care ei declară că recunosc validitatea testamentului; că numai sub influența dolului și a fraudei, s'a trecut în testament clauza că, dacă soția sa vre-unul din nepoți va cerca să strice testamentul, să piardă dreptul la legat; în fine că tot sub aceeași influență numiții Schneyer și Moscovitz au fost instituiți erezi, cu toate că ambii sunt persoane străine lui Bisic, neavând în timpul vieții nici o relațiune cu dēnsul;

Considerând însă că din observarea testamentului se vede lămurit că toate dispozițiunile cuprinse în el sunt cu totul firești și potrivite cu împrejurările în care s'a găsit testatoarele în timpul vieții sale; căci într'adevăr Bisic, care n'a avut descendenți și care a trăit o viață întreagă cu soția sa Ghinendel îndurând împreună în tinerețea lor miseria și numai printr'o circumstanță excepțională, reușind a acumula la bătrânețe capitalul menționat de 92778 lei, era natural ca să caute a asigura existența soției sale și a nu o lăsa expusă la capriciile rudelor lui colaterale spre a recunoaște dreptul ei de veduvă săracă; că tot atât de firești sunt și dispozițiunile făcute în favoarea bolnavilor și a săracilor de oare-ce este constant că Bisic, de și nu avea instrucțiune, era totuși nu numai devotat cultului său religios, dar chiar era și filantrop, ceea-ce l făcea, chiar în timpul vieții, să ajute adesea pe cei săraci și bolnavi cu bani, cu haine și cu mâncare; că în fine nimic anormal nu se observă nici în dispozițiunile făcute în

favoarea numeroşilor săi nepoţi, de oare-ce legatele ce li s'au lăsat fie-căruia, (câte două mii lei la fie-care) pot fi considerate ca o ameliorare simplă şi neaşteptată a stărei lor precare, toţi fiind muncitori de rând şi mici meseriaşi, împrăştiaţi pretutindeni;

Considerând că din instrucţiunea făcută la prima instanţă (depunerile martorilor), şi chiar din recunoaşterile intimătei rezultă, pe de o parte, că numita Ghenendel, soţia lui Bisic, este o femeie cu totul simplă, fără cultură şi fără vre-o influenţă în societate, iar pe de altă parte că atât Schneyer şi Moscovitz cât şi rabinul Taubes, sunt persoane a căror onorabilitate nu poate fi suspectată, având fie-care poziţiunea sa bine stabilită, cei doi d'întăiu, prin însemnata lor avere şi prin probitatea ce în tot-d'una au pus în afacerile lor, iar cel din urmă prin rangul însemnat ce l'ocupă şi prin caracterul său de reprezentant al cultului israelit; că aşa fiind este neadmisibil ca toate aceste persoane numai pentru a complăcea numitei Ghinendel să acceptat rolul odios de a conspira împreună în contra vinjei şi libertăţii lui Bisic; ca prin manoperi frauduloase să'i capteze voinţa şi să'i sugereze pe a lor;

Că independent de toate acestea chiar faptele şi presupunţiunile invocate de intimată nu pot conduce la o asemenea concluziune, de oare-ce unele nu sunt de loc probate, iar altele n'au putut avea nici o înrăurire asupra libertăţii de voinţă a testatorului. Aşa: nu este probat că soţia ar fi împedită pe nepoţi de a vedea pe moşul lor calomniindu-i, căci, de şi martorii Zalman Sigal şi Wolf Faibiş spun că ea dădea afară pe nepoţi când veneau să vază pe moşul lor, însă atâră afirmaţiuni nu pot fi considerate ca serioase, de oare-ce nu se precisează în contra cărora din numeroşii nepoţi s'a păstrat această atitudine, şi apoi zisii martori sunt desminţii de toţi cei-l'alţi martori, precum: Iosub Teler, David Sonenfeld, Işic Cătz, Estera Lia Rubinştein, etc., care atestă că dânsii mergeau adese-ori în casa bolnavului, că veneau şi alţi oameni acolo, şi că nici o dată n'au văzut că nepoţii să fi fost înlăturaţi de cine-va; că de asemenea faptul arătat de martorul Michel Pascauer cum că nepotul Işic Leibovic i s'ar fi jeluît că a fost dat afară, chiar adevărat de ar fi nu poate avea nici o influenţă de oare-ce însuşi acest Işic a arătat că s'a dus să'i vază moşul între orele 10—12 noaptea şi deci cu drept cuvânt soţia a putut să'i împedice intrarea la acea oră când bolnavul avea nevoie de repaos; că tot ast-fel faptul că rabinul Taubes va fi amintit bolnavului oare-care precepte religioase şi l'ar fi consiliat la pietate şi filantropie, iarăşi nu pot avea nici o însemnătate şi nu poate fi interpretat în rău, intru cât nu s'a stabileşte că zisul rabin întrebuinta autorizaţia sa spirituală cu scop falacios, de a capta voinţa testatorului, ori de a schimba ordinea succesiunii; Că în ipoteza când ar fi dovedit că avocatul A. Manea, care a scris testamentul, n'ar fi conferit direct cu Bisic ci prin intermediul amicului său Varman, această împrejurare iarăşi nu poate fi privită ca un element al fraudei, de oare-ce e probat în fapt, că de îndată ce testamentul s'a redijat a fost supus observării testatorului, care după ce l-a scris l-a şi autentificat conform legei, aşa în cât e bine stabilit că dânsul a avut deplină cunoştinţă de ceea ce conţine actul său de ultimă voinţă; Că de asemenea absolut cu nimic nu se dovedeşte că chitanţa eliberată de nepoţi pentru primirea legatelor ar fi fost smulşă prin surprindere, căci atare chitanţă e făcută în formă autentică şi prin urmare la întocmirea ei, fie care din subscriitorii a trebuit să recunoască conţinutul ei; Că dacă testatorul a pus clausa că cel ce va ataca testamentul, să'i piardă dreptul la legat, aceasta iarăşi nu denotă alt-ceva de cât că Bisic având cunoştinţă de inclinaţiunile şi pornirile nepoţilor săi, a căutat să'i împedice de a aduce tulburare în familia sa, punând o clausă de decădere ce figu-

rează mai în toate testamentele, considerată fiind ca o sancţiune mai mult că voinţa părţilor va fi respectată; Că, în fine, nu este esact în fapt că Schneyer şi Moscovitz erau persoane streine lui Bisic, de oare-ce instrucţiunea constată că Bisic a avut adesea relaţiuni cu ei, fie băneşti, fie de natură curat socială, dar chiar străini de ar fi fost, totuşi instituirea lor de legatari universali nu poate fi interpretată de cât în sensul că Bisic neavând încredere în nepoţi că vor executa întocmai voinţa lui, fie din cauza ignoranţei lor, fie din alte cauze morale, a căutat să recurgă la recursul unor oameni probaţi oneşti şi capabili, de a căror sinceritate şi bună voinţă nu se putea îndoi, că- rora dacă le a dat calitatea de legatari universali, în loc de a'i institui executori testamentari, este că a voit a le da o putere mai întinsă şi mai eficace, îi pune, cu alte cuvinte, în locul său, scop ce nu s'ar fi atins dacă'i numea executori testamentari, căci legea mărgineşte puterile acestora şi existenţa lor e de scurtă durată;

Considerând dar că din cele ce preced rezultă că faptele şi circumstanţele invocate de intimată spre a dovedi că voinţa testatorului n'a fost liberă, nu sunt serioase şi nu pot forma convingerea Curţii în sensul pretins de intimată;

Considerând apoi că vicierea voinţei testatorului, de şi este o cauză de nulitate a testamentului, totuşi atare cauză nu e legată pe consideraţiuni de ordine publică şi deci partea interesată poate ori-când renunţa la ea, fie în mod expres, fie tacit, prin executarea voluntară (art. 1167 c. civ.);

Considerând că din chitanţa menţionată mai sus, autentificată de Tribunalul Botoşani sub No. 127 la una Februarie 1895, se dovedeşte că atât intimata Etla Lupu Botoşeneanu, cât şi cei-l'alţi nepoţi, au ratificat şi executat de bună voie testamentul în chestiune de oare-ce prin zisa chitanţă fie-care din legatari declară că 'şi-au primit legatul ce li se cuvine, că recunosc de bun şi valid testamentul atât în privinţa îndeplinirii formalităţilor cu care s'au făcut, cât şi în privinţa dispoziţiunilor cuprinse în el;

Considerând că nu este exactă afirmaţiunea intimătei că n'ar fi cunoscut viciile testamentului în momentul când a dat chitanţa, de oare-ce e constatat prin depunerile martorilor, că îndată ce Froim Bisic a încetat din viaţă, nepoţii săi au început a ameninţa pe legatari universali că vor anula testamentul, ba chiar au şi notificat în mod formal această ameninţare; Că afară de aceasta faptul că Etla Lupu Botoşeneanu, după ce în ziua de 1 Februarie 1895, primeşte legatul său şi dă chitanţa şi numai departe de cât peste o zi (la 3 Februarie) intenţă prezenta acţiune, denotă cu suficienţă, nu numai că a fost pusă de mai înainte în curent de toate împrejurările dar chiar că a fost de rea credinţă când a făcut atare reclamaţiune;

Deci cauza de nulitate basată pe captaţiunea voinţei testatorului, şi pe sugestiune nu este fondată.

In ceea ce priveşte cauza de nulitate bazată pe interpunerea a unor persoane deghizate ca legatari universali:

Considerând că din copirul testamentului se vede că numitul Froim Bisic chiar de la începutul aceluşi act exprimă voinţa sa clară şi hotărâtoare, că numeşte legatari universali pe Pessach Schneyer şi pe Mauriciu B. Moscovitz, pe care îi chiamă în mod expres la totalitatea averii sale; iar după ce crează mai multe legate particulare şi apoi la punctul H şi I pune două îndatoriri zisilor legatari universali, acele adică: să facă a se întreţine, în memoria sa, un pat pentru bolnavi în spitalul israelit din Botoşani, în care scop fixează anual venitul a 10000 lei plasaţi în rentă română, sau cel puţin 400 lei, şi să facă a se distribui între săracii israeliţi din Sephat (Palestina), la fie-care aniversare a morţii sale, venitul iarăşi a unui capital de 10000 lei plasaţi în rentă română sau cel puţin 400 lei;

Considerând că se susține din partea intimitei că Schneyer și Moscovitz cu privire la aceste două însărcinări, nu ar fi niște legatari universal realii, ci niște persoane interpușe în scop de a favoriza spitalul israelit din Botoșani și pe săracii din Sephat, care ne având personalitate judiciară în România, ori-ce legat direct în favoarea lor ar fi nul, iar pentru susținerea acestor teze se invoacă următoarele considerațiuni; că Schneyer și Moscovitz, n'au făcut nici un serviciu eminent lui Bisic, nici au avut legături strănse de amicitie așa în cât să fi deșteptat în el sentimente de afecțiune atât de puternice în cât să-l hotărăscă, ca în lipsă de rezervatari să-i gratifice pe ei, instituindu-i pe ei erezi universalii; că dispozițiunile testamentare absorb mai întreaga avere a testatorului, așa că această împrejurare confirmă ideea că Bisic a avut intențiunea a gratifica pe legatari universalii; că Schneyer și Moscovitz n'au manifestat intențiunea de a beneficia personal cu ceva din averea lui Bisic, ci din contra au manifestat desinteresare plătind ei taxa de înregistrare fără a reține de la legatari partea proporțională în raport cu valoarea legatului fie-căruia, și în fine că ar fi notoriu cunoscut în Botoșani că Bisic ar fi numit pe Schneyer și Moscovitz legatari universalii, numai ca să înlesnească transmiterea legatelor către spitalul din Botoșani și săracii din Sephat;

Considerând că în regulă generală, interpunerea de persoane fictive în testament are loc atunci când se ținde a se favoriza în mod ascuns, fraudând legea, persoane ori instituțiuni care nu au existență legală ori n'au capacitate de a accepta direct, fie că s'ar atinge bunele moravuri, fie pentru că s'ar viola vre-o dispozițiune prohibitivă a legii;

Considerând că în specie, în tot coprinsul testamentului nu se observă nimic ocult, nimic care ar denota intențiunea de a fraudă legea. Din contra se observă că defunctul Bisic, declară, pe de o parte, că instiitue legatari pe Schneyer și Moscovitz, iar pe de altă parte, că li se pune obligațiunea de a executa două sarcini; a întreține adică un pat în spitalul din Botoșani și a împărți o sumă de bani între săracii din Sephat la toate aniversările morței sale; ori atari dispozițiuni de bine-facere, de pietate, nu numai nu sunt în contra bunelor moravuri și a ordinii sociale, dar din contra sunt cu desăvârșire morale și legale, și legea și morala, departe de a le prohibi, le admite și le încurajază pentru că sunt de natură a face să resorteze mai bine ființa morală a individului; că dacă se observă apoi modul cum s'a exprimat testatorul în punctele H. și I., se vede lămurit că intențiunea sa n'a fost de a crea liberalități ori legate în favoarea spitalului ca așezământ și a săracilor ca instituțiune și de a pune niște sarcini legatarilor săi universalii *ad pias causas*, licite și pasibile;

Că așa fiind este indiferent de a cerceta dacă spitalul din Botoșani (care în tot cazul ar putea fi reprezentat de primăria comunei Botoșani în baza art. 111 al. II din legea comunală) și săracii din Sephat au sau nu o personalitate juridică recunoscută în România, căci, precum s'a zis, Bisic nu a gratificat spitalul și pe săracii, ca așezământ și instituțiune, ci a înțeles a face o simplă bine facere bolnavilor și săracilor;

Considerând că nici-un text de lege nu obligă pe testator a indica motivele care-l determină a instiitui pe cine-va legatar universal; Că așa fiind, chiar când Schneyer și Moscovitz n'ar fi avut nici o relațiune de amicitie ori de interes cu Bisic, totuși instituirea lor n'ar prezenta nimic anormal. De fapt însă, precum s'a văzut mai sus, ambele aceste persoane, aveau relațiune cu Bisic și se bucurau de cea mai mare considerațiune și încredere în ochii lui;

Că de asemenea nici un text nu pune ca condițiune că legatarul universal să culeagă și el ceva, în mod efectiv, din averea de moștenire, ci numai ca să aibă

vocațiunea la totalitatea moștenirii, ceea ce în special nu se poate tăgădui, așa că dacă Schneyer și Moscovitz după achitarea legatelor și executarea sarcinilor n'ar mai avea nimic de luat pentru ei, încă instituirea lor n'ar înceta, de a fi regulată. Dar și în această privință de fapt se constată că cu toată distribuțiunea moștenirii tot le rămâne și lor o bună parte de câte-va mii de lei; că, în fine, desinteresarea lor, de a nu reține proporțional de la fie care legatar taxa de înregistrare se explică ușor prin aceea că ambii fiind persoane cu însemnătate, iar legatarii fiind niște oameni săraci și de rând, n'a crezut de cuviință a le stirbi legaturile ci a le remite în întregime așa cum a dispus însuși defunctul;

Deci instituirea lui Schneyer și Moscovitz ca legatari universalii este serioasă și nici cum deghizată, iar bine-facerea lăsată în favoarea bolnavilor și a săracilor, este permisă de lege;

Considerând în fine că, în ipoteza când dispozițiunile coprinse la litera H și I, s'ar considera ca niște legate lăstate în favoarea unor necapabili, totuși întru cât caducitatea unor asemenea liberalități nu profită de cât legatarilor universalii, iar nici cum celor particulari urmează că intimata Etla Lupu Botoșeanu, nici nu are interes în acțiunea sa, și prin urmare și din acest punct de vedere reclamațiunea nefiind fondată, trebuie a se respinge în totul;

Considerând în fine că apelații justifică că au făcut mai multe cheltueli, cu venirea lor înaintea Curții, pe care Curtea apreciindu-le le fixează la suma de lei 300;

Că după art. 140 din pr. civ. atare cheltueli cade în sarcina celui căzut în judecată.

Pentru aceste motive,

Primește apelul făcut de Pessach Schneyer și Mauriciu B. Moscovitz, reformă sentința Tribunalului județului Botoșani, pentru anularea testamentului defunctului.

(ss) I. I. Vranceanu, G. Dimachi, M. Grigoriu, N. Volenti D. Porfiriu.

BIBLIOGRAFII

A apărut 2 volume :

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC DE PROCEDURA CIVILA DE DIMITRIE CHEBAPCI Doctor în drept, Avocat

Primul volum conține: Legea judecătorilor de pace, acțiunile posesorie, acțiunea de revendicare, regulamentul de hotărnicie, legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

Volumul al II-lea conține :

ESECUȚIUNEA Silită

Ambele volume fiind de mare folos, magistraților, avocaților și studenților în drept, ele se găsesc de vânzare la autor *str. Plantelor No. 39*, și se pot procura în urma unei scrisori și a înaintării costului prin mandat postal.

Fie care volum costă 12 lei, ambele volume 24.

Sub presă Vol. III

A apărut :

LEGEA PENTRU JUDECĂTORIILE DE PACE

Sanționată la 28 Maiu 1896, publicată în «Monitorul Oficial» No. 47 din 1 Iunie 1896.

Comentată și adnotată cu Jurisprudența și desbaterile Corpurilor

Legiuitoare, precedată de un studiu

Relativ la interpretarea legilor și urmată de circulari Ministeriale relative la aplicarea legii pentru Judecătoriile de Pace

de

Mihail P. Rădulescu

Doctor în drept, Judecător de pace

Prețul 6 lei

De vânzare la attee librării și la autor în *Orașul Văleni, Jud. Prahova.*